

1. Hoe zullen we terugkijken?

Vandaag herdenken we degenen die zijn overleden in het afgelopen kerkelijk jaar. Zij zijn ons voorgedaan, en we beseffen: ook wij, allemaal, zullen hen volgen, behalve als de Here Jezus eerder terugkomt. Hoe dan ook zullen we allemaal de Here Jezus ontmoeten, de Messias. En ik zit me dan soms af te vragen: als ik met Hem terug zal kijken op mijn leven hier en nu, hoe zal dat dan zijn? Wat zal ik dan zien? Waar zal ik blij om zijn, en dankbaar? Waar zal ik me voor schamen? En jij? Hoe zal het bij jou zijn, denk je?

Als Paulus deze brief zit te schrijven, de tweede brief aan Timotheüs, dan kijkt hij ook terug op zijn leven. Dit is de laatste brief van Paulus die we kennen. Paulus weet dat hij al snel zal gaan sterven. Vers 6: 'Ik word immers reeds als een plengoffer uitgegoten en het tijdstip van mijn heengaan (van mijn overlijden) is aanstaande.'

Een plengoffer, dat is een offer van iets vloeibaars, bijvoorbeeld van wijn, dat werd uitgegoten over het altaar, het werd 'geplengd'. Dat gebeurde ook met het bloed van een offerdier, ook dat werd 'geplengd', het werd uitgegoten. En zo zegt Paulus: 'Ook mijn bloed zal binnenkort gaan vloeien, als het ware als een plengoffer voor God.'

Paulus schrijft deze brief vanuit de gevangenis in Rome, en de situatie waarin hij zich bevindt is in feite heel verdrietig. Allerlei mensen met wie hij heeft opgetrokken zijn nu weg. Een heel aantal mensen wil niets meer met Paulus te maken hebben. In hoofdstuk 1 vers 15 schrijft hij het volgende: 'Dit weet u dat allen die in Asia zijn (in Klein-Azië, wat nu Turkije is), zich van mij afgekeerd hebben.' Nou, Paulus heeft bijna nergens zo lang en zo intensief gewerkt als in Klein-Azië, waar nu, als hij dit schrijft, Timotheüs aan het werk is. Timotheüs is nog jong, hij is behoorlijk onzeker, en Paulus heeft in deze brief voor Timotheüs heel veel bemoedigende woorden. Maar Paulus is ook realistisch. Hij zegt: 'Timotheüs, jij werkt daar, in de stad Efeze, in Klein-Azië, maar je weet het toch? Iedereen in Klein-Azië heeft zich van mij afgekeerd.'

In hoofdstuk 4 vers 9 en verder krijgen we nog meer zicht op de situatie van Paulus, als hij daar gevangen zit in Rome. Hij zegt daar dit (vers 9-12): 'Beijver u om spoedig naar mij toe te komen, want Demas heeft mij verlaten, omdat hij de tegenwoordige wereld heeft liefgekeken (Dus Demas heeft Jezus vaarwel gezegd). Hij is naar Thessalonica vertrokken, Krescens naar Galatië, Titus naar Dalmatië. Alleen Lukas is bij mij. Haal Markus op en breng hem met u mee, want hij is voor mij van veel nut voor de ambtelijke bediening. Maar Tychikus heb ik naar Efeze gestuurd.'

Merk je dat? Al die mensen die Paulus eerder hebben gesteund, zijn weg, of omdat ze hun geloof hebben verloren, of omdat ze op andere plaatsen nodig waren. Alleen Lukas is er nog.

In vers 16 en 17 zegt Paulus dit over de eerste rechtzitting, waarin hij zich moest verdedigen: 'Bij mijn eerste verdediging,' schrijft hij, 'was er niemand die mij bijstond, maar zij hebben mij allen verlaten. Moge het hun niet toegerekend worden. Maar de Here heeft mij bijgestaan en heeft mij kracht gegeven, opdat door mij de prediking volbracht zou worden en alle heidenen die zouden horen. En ik ben uit de muil van de leeuw verlost.' Oftewel: ik dacht dat ik voor de leeuwen gegooid zou worden, in de arena, maar God zij dank is dat niet gebeurd.

Kijk, dat is de situatie. Van de menselijke kant bekeken is dat hele levenswerk van Paulus behoorlijk mislukt. Het Evangelie hangt aan een zijden draadje... En dit is het resultaat: hier zit hij nou, in de dodencel, helemaal alleen. Behalve Lukas dan, die is nog in de buurt...

En toch, toch ademt deze brief geen wanhoop. Of een soort moedeloosheid, dat alles mislukt is. Integendeel! Paulus steekt Timotheüs een hart onder de riem. 'Timotheüs, wees niet bang, ook al ben je nog jong! Ga door en blijf trouw aan Jezus Christus!' Paulus heeft geen enkele twijfel: God gaat door met Zijn werk, wat er ook gebeurt! Hij laat nooit los wat Zijn hand begon! En dat geldt ook nu! Wanhoop nooit! En wees niet bang voor de toekomst. Want Jezus Christus waakt over Zijn werk, en over Zijn gemeente, en Hij waakt ook over jou! Hij is je schaduw aan je rechterhand.

2. Hoe kijkt Paulus terug?

En in dit kader, in deze situatie, kijkt Paulus dan terug op zijn leven. Hij kijkt terug en hij kijkt óók vooruit. Hoofdstuk 4 vers 7: 'Ik heb de goede strijd gestreden. Ik heb de loop tot een einde gebracht. Ik heb het geloof behouden.' Zó kijkt hij terug. En in vers 8 kijkt hij vooruit: 'Verder is voor mij weggelegd de krans van de rechtvaardigheid die de Here, de rechtvaardige Rechter, mij op die dag geven zal. En niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning hebben liefgehad.'

a. 'Ik heb de goede strijd gestreden'

Eerst over die terugblik in vers 7. Dat is een terugblik in drie zinnen. Ten eerste: 'Ik heb de goede strijd gestreden.' Dat woordje 's trijd' is een heftig woord. Het gaat hier over een oorlog. In het Griekse origineel staat het woord 'agoona'. Dat betekent 'strijd'. Maar dat woord 'agoona' hangt samen met het woord 'agoonia' en dat betekent 'doodsangst'. Denk maar aan het Engelse woord 'agony'. Dus het gaat hier om een heftige strijd. Christen-zijn is geen luilekkerland. Het is een strijd, vooral een strijd met jezelf, een strijd tegen je eigen ego, tegen je trots, tegen je gemakzucht, tegen je neiging om toe te geven aan verleiding, tegen de foute stemmen in je hoofd.

Het is een heftige strijd, maar het is ook een góede strijd. 'Ik heb de góede strijd gestreden.' Hoor je dat? Als jij soms denkt: 'Ik weet het allemaal niet meer! Wil ik hier wel mee verder?' Het is de góede strijd, 100 % goed, en zuiver, en rechtvaardig. Blijf standvastig, ga door!

b. 'Ik heb de loop tot een einde gebracht'

'Ik heb de goede strijd gestreden. Ik heb de loop tot een einde gebracht.' Dat is het tweede. 'De loop', dat wil zeggen: de wedloop, de hardloopwedstrijd. Ik weet van een aantal van jullie dat je de marathon hebt gelopen, of dat je die wilt gaan lopen. Dat betekent: trainen, trainen, trainen, en het is ongelooflijk afzien. Je kunt niet trainen zonder tranen. En toch doe je mee. Waarom? Omdat het een geweldige kick geeft om dat doel te halen. Paulus zegt: 'Ik heb er alles voor over gehad, en nu ben ik klaar. Mijn wedloop zit erop.'

Misschien denk je wel: 'Ik ben jong, ik ben pas net een poosje bezig, ik hoop dat ik nog heel lang te gaan heb.' Maar het kan ook andersom. Misschien ben je diep in je hart jaloers op Paulus. En je denkt: 'Kon ik dat maar zeggen: mijn loop zit erop.' Hoe het ook is: strijden is niet gemakkelijk. En rennen kost enorm veel energie. Maar het is zó de moeite waard, het is de góede strijd, het is een wedloop voor het góede doel.

c. 'Ik heb het geloof behouden'

'Ik heb de goede strijd gestreden. Ik heb de loop tot een einde gebracht. Ik heb het geloof behouden.' Dat derde zinnetje – ik moet zeggen: dat raakt me altijd weer. En het ontroert me ook. Want hier heb je nou Paulus, die grote Paulus, met al zijn brieven en zijn gigantische kennis en wijsheid. Paulus die zóveel mensen tot Christus heeft geleid, en aan het einde van zijn leven zegt hij, heel nederig: 'Ik heb het geloof behouden. Wat een wonder!' Demas ging terug naar de tegenwoordige wereld, hij zei Jezus

vaarwel. En hoeveel mensen in jouw omgeving hebben Jezus niet vaarwel gezegd? Soms kom je op een reünie van een christelijke studentenvereniging of zo, en dan durf je het amper aan de ander te vragen: 'Geloof je nog steeds?' Want je weet dat allerlei mensen die er vroeger helemaal voor gingen hun geloof hebben verloren. Soms tot hun eigen verdriet. 'Ik kan het niet meer, ik kan het niet meer geloven.' Weet je, als je het geloof mag blijven vasthouden, is dat een wonder, het is genade van God. En dank Hem maar uit de grond van je hart! Tegelijkertijd is het ook niet een soort noodlot: 'Tja, de één houdt het vast en de ander verliest het!' Want als jij dicht bij de Here Jezus blijft, dan laat Hij jou niet los! En dan zal Zijn Heilige Geest ook niet van jou wijken. Maar blijf dicht bij Jezus! En dat betekent ook: blijf bij het lichaam van Christus, dat is de gemeente, de kerk.

3. Het leven is ook echt een strijd...

Dat is zó nodig, want het leven is echt een strijd. Misschien heb je weleens de film gezien: *Hacksaw Ridge*. Ken je die? *Hacksaw Ridge* gaat over een Amerikaanse militair, Desmond Doss, die in de Tweede Wereldoorlog zichzelf heeft aangemeld voor het leger, maar die geen wapen wil gebruiken. Hij is christen, lid van de Zevende Dag Adventisten, en hij is overtuigd pacifist, zoals velen in zijn kerkgenootschap. Maar wat moet hij dan in het leger? Nou, hij gaat bij de medische verzorging, hij wordt verpleger, hospik. Iedereen lacht hem uit omdat hij geen wapen wil gebruiken, maar dit kan hij goed. In 1945 doet hij mee aan de Slag om het Japense eiland Okinawa. En daar, op dat eiland, is een hoge, steile klif, Hacksaw Ridge. Boven zijn de Amerikanen aan het vechten tegen de Japanners. Maar het gaat ontzettend moeizaam, en er raken erg veel Amerikanen gewond. Ze liggen in de vuurlinie, het is levensgevaarlijk. En terwijl Desmond Doss in stilte tot God aan het bidden is, haalt hij de éne na de andere gewonde uit de vuurlinie en zorgt ervoor dat ze via een systeem van touwen naar beneden gaan en daar door andere Amerikanen weggehaald kunnen worden. In zijn eentje weet hij 75 mensen te redden. Maar bij een volgende aanvalsgolf raakt hij zelf gewond.

Dit is natuurlijk een heel bijzonder verhaal en Desmond Doss werd in oktober 1945 uitgenodigd op het Witte Huis. Daar kreeg hij uit handen van president Truman de hoogste militaire onderscheiding van de Verenigde Staten, de *Medal of Honor*. Geweldig, en een film méér dan waard. Maar weet je hoe het verder ging? Na de oorlog werd Desmond Doss jarenlang gepijnigd door PTSS, een Post-Traumatisch Stress Syndroom. Hij kon nauwelijks slapen. In zijn dromen ontploften bommen en zag hij vrienden voor zijn ogen sterven. In 1946, een jaar na de oorlog, werd bovendien ook tuberculose bij hem vastgesteld, opgelopen in de oorlog. Hij ging in behandeling, 5,5 jaar lang, en verloor daarbij één van zijn longen en ook nog vijf ribben. In 1951 werd hij voor 90 % arbeidsongeschikt verklaard.

Door een overdosis antibiotica raakte hij in 1976 zijn gehoor kwijt, totaal! Twaalf jaar later kreeg hij wel weer gedeeltelijk zijn gehoor terug door een implantaat. In 1991 overleed zijn vrouw Dorothy. Het kwam door een auto-ongeluk, en hij zat achter het stuur. Ze waren op weg naar het ziekenhuis omdat Dorothy daar behandeld zou worden vanwege kanker.

Desmond Doss is hertrouwd en heeft geleefd tot 2006. Hij was 87 jaar toen hij overleed. Ik liet het op me inwerken, dat leven van Desmond Doss, met zijn sterke geloof in God, en met dat geweldige gloriemoment, en daarna zóveel jaren vol ellende... En ik dacht: dit is wat Paulus bedoelt. Het leven is een strijd. 'Agoona', zo verweven met 'agoonia', met doodsangst. En als jij het leven ervaart als een strijd, denk dan niet dat dat vreemd is. Kijk, wij in het westen zijn opgegroeid met het idee dat het leven volmaakt moet zijn, één groot pretpark vol met attracties. Het moet fantastisch zijn en als het een keer anders loopt, dan gaan we klagen. Het volmaakte is de norm, en het onvolmaakte is volop

reden om boos te worden, om anderen aan te klagen, of dat nou andere mensen zijn of dat het God is. Maar dit hele denken is één grote leugen. Want het leven is geen pretpark. Het is een strijd, en je kunt doodsangsten uitstaan.

4. ... maar wel een góede strijd, want er is een góede toekomst!

En toch, toch is het een góede strijd, als je Jezus voor ogen hebt, net als Paulus, het als Desmond Doss. Waarom? Omdat er niet alleen een verleden is, niet alleen een aards gevecht met militaire vijanden, en met ziekte, en met de dood, maar er is óók een toekomst! Na vers 7 komt vers 8: 'Verder is voor mij weggelegd de krans van de rechtvaardigheid die de Here, de rechtvaardige Rechter, mij op die dag geven zal. En niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning hebben liefgehad.'

Een krans... Het gaat dan over een lauwerkrans. Als je in de Oudheid meedeed aan een sportwedstrijd en je was de winnaar, dan kreeg niet een medaille, maar een krans om je hoofd. En in je eigen stad werd je binnengehaald als een held. Paulus zegt: 'Zo'n krans ligt er voor mij klaar, het is de krans van de rechtvaardigheid.' Wat is dat voor krans? Is dat een prijs voor mensen die zo ontzettend rechtvaardig zijn, die alles goed gedaan hebben? Nee, dat zeker niet!

Weet je, déze krans heeft alles te maken met een andere krans. In het Grieks, de taal van het Nieuwe Testament, is er één woord voor onze twee begrippen 'krans' en 'kroon', dat is het woord 'stefanos'. En hetzelfde woord 'stefanos' wat Paulus hier gebruikt komt ook voor in Markus 15: 17. Daar krijgt Jézus een krans: het is een krans van dorens, het is Zijn doornenkroon. Hij droeg de straf voor onze zonden, want omdat wij als mensen gezondigd hadden, begon de aarde dorens en distels voort te brengen. Zo staat het in Genesis 3. Maar omdat Jezus die

dóórnenkrans heeft gedragen, is er voor ons, voor jou en mij, een láuwerkrans! Ja, niet alleen voor Paulus, maar ook voor ons. Zo staat het er, in vers 8: 'Verder is voor mij weggelegd de krans van de rechtvaardigheid die de Here, de rechtvaardige Rechter, mij op die dag geven zal. En niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning hebben liefgehad.' Welke verschijning bedoelt Paulus? Is dat de verschijning van Jezus als Mens op aarde? Als Kind in een kribbe, als Redder aan het kruis? Of is dat Zijn verschijning als Hij terugkomt met de wolken van de hemel, om recht te spreken over levenden en doden? Bedoelt Paulus die eerste verschijning, of die tweede verschijning? Ik weet het niet, de ene uitlegger zegt dit, de andere zegt dat. Maar maakt het iets uit? Als je houdt van de Here Jezus zoals Hij bij ons was, als Mens, dan houd je toch ook van Hem als Hij terugkomt? Dan kijk je toch naar Hem uit? En als je naar Hem uitkijkt, dan is je liefde toch gewekt door die éérste keer dat Hij gekomen is?

'Niet alleen voor mij ligt er zo'n krans,' zegt Paulus, 'maar ook allen die Zijn verschijning hebben liefgehad.' Kijk, en daar zijn we bij de kern: de liefde! De liefde voor Jezus, de liefde voor God en de liefde voor Zijn Koninkrijk.

Ligt er voor jou een krans klaar? Misschien wanhoop je er weleens aan. Het leven is zo'n zwaar gevecht. Vooral met jezelf. Voortdurend vallen en opstaan, en weer vallen, en weer opstaan... Misschien twijfel je en weet je het allemaal niet zo zeker. Zul je het mét Paulus mogen zeggen, aan het einde: 'Ik heb het geloof behouden'? Vandaag reikt de Here Jezus je de hand. En Hij zegt: 'Ook voor jou had ik die doornenkrans om Mijn hoofd. Want Ik heb je lief, Mijn kind. En jij? Heb jij Mij lief?'

Al is het met een heel klein stemmetje, zeg het tóch maar, zeg het gerust: 'Ja, Heer, U weet dat ik U liefheb.' Je mag het zeggen. En blijf dan dicht bij je Redder. Strijd de goede strijd. Blijf hardlopen met Hem voor ogen. En heb vertrouwen, dat ook jij het mag zeggen, aan het einde: 'Ik heb het geloof behouden, en er ligt een krans voor me klaar. Onvoorstelbaar. En toch is het waar. Wat een intense genade. Wat een goedheid. Wat een trouw. Ongelooflijk.' Amen.

